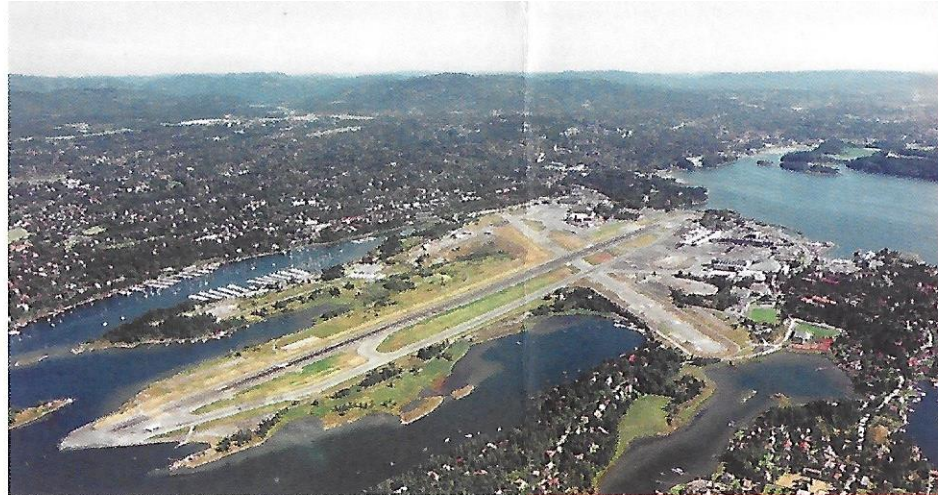

Vi markerer 20 år
siden siste flyavgang fra
Fornebu Lufthavn.

Oslo Lufthavn Fornebu ble Norges hovedflyplass etter den offisielle åpningen 1. juni 1939. Flyplassen rakk aldri å feire sitt 60-års jubileum. Den ble lagt ned onsdag 7. oktober 1998 da alle flyvninger ble overført til Gardermoen.

I dag er det ikke mye som vitner om en nedlagt flyplass. Koksaverkstedet, terminalbygget og flere bygninger ved flytårnet er aktivt med nye funksjoner. Den runde restauranten, ekspedisjonsbygget, FOF-hangaren og tidligere Verkstedgata, som nå heter Forneburingen er også blitt værende. I tillegg er noen meter av øst-vest-rullebanen bevart på vestsiden mot Torvøya.

Blant flyselskapene var hovedbrukerne av flyplassen SAS og Braathens SAFE, men flyselskapet som fløy lengst på Fornebu var nederlandske KLM; selskapet var med på åpningen 1. juni 1939 og med unntak av krigsårene fløy de sammenhengende frem til flyplassen la ned.

Fra en beskjeden begynnelse med noen få fly per dag, nådde antall reisende hele 10 millioner i 1997. I dag er Fornebu lufthavn historie, men flyplassen vil leve videre i mange menneskers sinn i flere tiår fremover.

ET HISTORISK TILBAKEBLIKK

Hvorfor var det så flyplass akkurat her? For å svare på det må vi ta et blikk mer enn 90 år bakover i tid. Gressholmen var den første organiserte lufthavnen i Norge, og kan med rette kalles Norges første hovedflyplass, naturlig nok kun for sjøfly. Det var en flystripe på Kjeller for landfly, men den lå for langt fra Oslo til å ha noen betydning. Mangel på landfast forbindelse til Oslo var en stor ulempe og det ble også konflikt mellom fly- og båttrafikk i en sterkt trafikkert del av havneområdet.

Det var politiske diskusjoner hvorvidt Norge i fremtiden skulle satse på sjøfly eller landfly, og det ble i tillegg nedsatt en komité som skulle vurdere hvor det var mest hensiktsmessig å anlegge en ny flyplass. Mange områder ble vurdert, bl.a. Nakkholmen, Bestumkilen, Kadettangen og Fornebu. Fornebu ble ansett som best egnet fordi her kunne man få en kombinert lufthavn for land- og sjøfly.

Utbyggingen av flyplassen startet i den nordre delen, den nordlige delen av Koksamyrene, mens sjøflyhavnen ble anlagt ved Rolfstangen. I 1930-årene var det et stort behov for å dempe den store arbeidsledigheten, og det ble relativt lett skaffet bevilgninger til 'hødsarbeid'. Arbeidene ble satt i gang høsten 1935. Nær 900.000m³ utsprengt stein ble fjernet med trillebår!

Opprinnelig ble det anlagt tre rullebaner. Bare nord-syd-banen fikk praktisk betydning for trafikkavviklingen og de to andre ble tatt ut av bruk etter krigen. I tillegg til rullebanene ble det oppført administrasjonsbygg, kontrolltårn, hangar med verksted og en sirkelrund ekspedisjonsbygning, den senere så berømte flyrestauranten. Helt i nordenden av dette området anla tyskerne under krigen en fangeleir. En av oppgavene fangene hadde om vinteren var å holde rullebanene fri for snø, og ved å marsjere trakk de snøen sammen slik at flyene kunne bruke banene. Det var Oslo kommune som på den tiden bygget og eide flyplassen, men i 1946 overdro kommunen flyplassen vederlagsfritt til staten.

Ny verkstedbygning, Koksaverkstedet, ble tatt i bruk av SAS i 1957. Den nye øst-vest-banen ble tatt i bruk i 1962 og den ble flyplassens hovedrullebane. Det nye ekspedisjonsbygget ble innviet 1. april 1964. SAS utvidet Koksaverkstedet med ny hangar i 1969 og Braathens SAFE bygde en hangar som sto ferdig i 1971 på nordsiden av området. SAS åpnet en stor frakttterminal på Fornebu nord i 1980. Med noen tillegg og utvidelser utgjorde disse endringene Fornebu slik vi kjente flyplassen frem til overføringen til Gardermoen i 1998.

Fornebu Lufthavn var arbeidsplassen til over 5000 mennesker på begynnelsen av 90-tallet. Alt fra flyveledere, værtjeneste, brann- og redningstjeneste, toll, frakt, post, drivstoffleverandører, politi, security og ulike typer service-personell var vesentlige for flyplassens drift.

Denne høsten er det 20 år siden Norges hovedflyplass ble flyttet fra Fornebu til Gardermoen. Nå ønsker vi å markere og hedre historien – samtidig som vi ser fremover mot et nytt og mer urbant Fornebu.

